महालेखापरीक्षकको

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

रैनादेवी छहरा गाउँपालिका

पाल्पा

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

रैनादेवी छहरा गाउँपालिका

पाल्पा

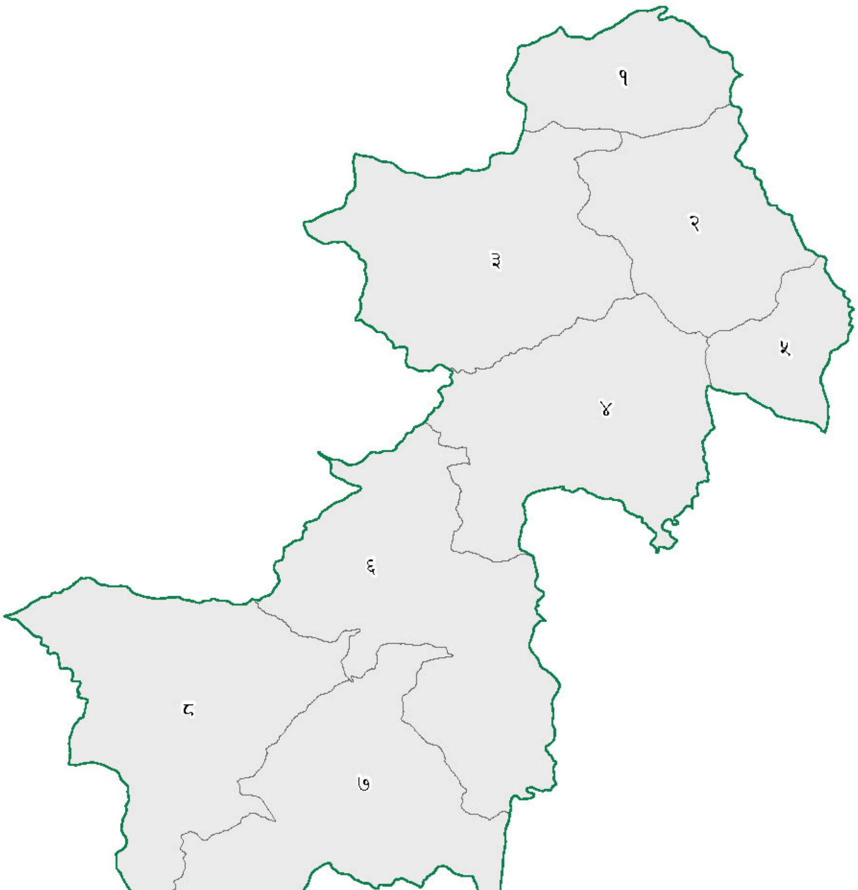

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)
महालेखापरीक्षक

२०७९ चैत्र

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल

Anamnagar, Kathmandu, Nepal

प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

(लुम्बिनी प्रदेश)

पत्र संख्याः २०७९।८०
च.नं. १०७

मितिः २०७९।१२।२९

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्षज्यू,
रैनादेवी छहरा गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
पाल्पा ।

कैफियत सहितको राय

हामीले रैनादेवी छहरा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु.१ करोड ७३ लाख ८८ हजार बेरुजू देखिएको छ । सो सम्बन्धमा प्रतिक्रिया उपलब्ध नभई बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रु.६ लाख ७७ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रू.७३ लाख २७ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.९३ लाख ८४ हजार रहेको छ । पालिकाको गत वर्ष सम्म रु.१४ करोड ८३ लाख ८ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा यस वर्ष समायोजन र सम्परीक्षणबाट फस्र्यौट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरुजू समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु.१६ करोड ५६ लाख ९६ हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजू स्थिति एवं प्रारम्भिक प्रतिवेदनको प्रतिक्रियाबाट लगत कट्टा गरिएको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**

३. गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ । कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

रैनादेवी छहरा गाउँपालिका, पाल्पा

१. चालु वर्षको बेरुजू २०७८।७९

१.१. बेरुजू वर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फस्यौंट			बाँकी बेरुजू			बेरुजू						
दफा संख्या			दफा संख्या			दफा संख्या				नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की
सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम	असुल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
३७	४७	१७३८८	०	०	०	३७	४७	१७३८८	६७७	९३८४	७३२७	०	०	१६७११	०

१.२ प्रतिक्रियाबाट फस्यौंट गरिएका दफाहरुको स्वीकृत विवरण

क.सं	प्रारम्भिक प्रतिवेदनको दफा नं.	छोटकरी व्यहोरा	रकम रु.
		नभएको	

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फस्यौंट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजू	यो वर्षको बेरुजू	कुल बेरुजू बाँकी
रैनादेवी छहरा गाउँपालिका, पाल्पा	१४८३०८	०	०	१४८३०८	०	१७३८८	१६५६९६

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : रैनादेवी छहरा गाउँपालिका, पाल्पा , रैनादेवी छहरा गाउँपालिका , पाल्पा

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	राजिव पन्थी	२०७८-८-१५	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	लिलामणि बस्याल	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	१७,३८७,८२०

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		२,८६,४५,९४५.४५	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४१,७४,५०,४४६	**चालु खर्च**	३८,१४,७९,५४२
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२,८२,७९,०५१	**पूँजीगत खर्च**	१७,७३,१४,८७१
राजश्व बाँडफाँट	९,१८,९७,६२६.६	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	७४,२७,१९८
आन्तरिक आय	६९,६५,६१०		
अन्य आय	१,५६,९६,२२९.८२		
कुल आय	५६,०२,८८,९६३.४२	**कुल खर्च**	५६,६२,२१,६११
बाँकी मौज्दात		२,२७,१३,२९७.८७	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			**परिचय** स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्धन गर्नु र स्थानीय सरकारको काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ। यस गाउँपालिका अन्तर्गत 8 वडा, ४४ सभा सदस्य हाल ४3 जना, 175.88 वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा 26 हजार 469 जनसंख्या रहेको छ।	
२			**लेखापरीक्षणको क्रममा असुली** शिक्षण सहयोग अनुदान बापत बढी निकासा रकम, भरपाई पेश नभएको छात्रवृत्ती बापतको रकम, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, पारिश्रमिक कर, दोहोरो भत्ता सुविधा, सामाजिक सुरक्षा भत्ता, विद्यालयमा निकासा लगायतको समेत रु १२९६१५५/- संचितकोषमा दाखिला भएको छ ।	
३			**स्थानीय संचित कोष**	

क) **स्थानीय संचितकोष** : पालिकाको अर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को स्थानीय संचित कोष आय व्यय हिसाबको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छ ।

विवरण	टिप्पणी	यस वर्षको रु.			
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ती/भुक्तानी	बस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		**583428000.00**	**560288963.30**	**0.00**	**560288963.30**
क.प्राप्ती (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		**583428000.00**	**547773351.30**	**0.00**	**547773351.30**
1100 कर	11	92677000.00	91897626.57	0.00	91897626.57
1300 अनुदान		**479351000.00**	**445729496.91**		**445729496.91**
संघीय सरकार	12	444661000.00	417450445.91	**0.00**	**417450445.91**
प्रदेश सरकार	12	34690000.00	28279051.00	**0.00**	**28279051.00**
१४०० अन्य राजस्व	11	11400000.00	10146227.82	**0.00**	**10146227.82**
कोषको बचत रकम सञ्चितकोष ट्रान्सफर				0.00	
ख. अन्य प्राप्ती		**0.00**	**12515612.00**	0.00	**12515612.00**
कोषहरु		**0.00**	**4018865.00**	0.00	**4018865.00**
१ मर्मत सम्भार कोष			2497240.00	0.00	2497240.00
२ प्रकोप व्यवस्थापन कोष			521625.00	0.00	**521625.00**
३ कर्मचारी कल्याण कोष	24		1000000.00	0.00	**1000000.00**
धरौटी			8496747.00	0.00	**8496747.00**
भुक्तानी (ग+घ)		**637294000.00**	**566221611.87**	**0.00**	**566221611.87**
ग. भुक्तानी (संचित कोषबाट)		**637294000.00**	**561161135.87**	**0.00**	**561161135.87**
21000 पारिश्रमिक/सुविधा	18	238288000.00	224373186.19	0.00	224373186.19

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय							बेरुजु रकम

22000 मालसामान तथा सेवाको उपयोग	18	173494000.00	157106356.42	0.00	157106356.42
25000 सहायता	18	0.00	0.00	0.00	0.00
२६000 अनुदान	18	0.00	0.00	0.00	0.00
27000 सामाजिक सुरक्षा	18	4140000.00	0.00	0.00	0.00
28000 अन्य खर्च	18	2376000.00	2366722.00	0.00	2366722.00
31000 गैर वित्तिय सम्पती/पूँजिगत खर्च	18	218996000.00	177314871.26	0.00	177314871.26
निकासा फिर्ता सघीय सरकार		0.00	0.00	0.00	0.00
निकासा फिर्ता प्रदेश सरकार		0.00	0.00	0.00	0.00
घ. अन्य भुक्तानी (१+२)			**5060476.00**	**0.00**	**5060476.00**
१ कोषहरु			**3102109.00**	**0.00**	**3102109.00**
मर्मत सम्भार कोष		7455300.00	2436359.00	0.00	**2436359.00**
प्रकोप व्यवस्थापन कोष		1770609.00	665750.00	0.00	**665750.00**
कर्मचारी कल्याण कोष		0.00	0.00	0.00	**0.00**
२ धरौटी		**0.00**	**1958367.00**	**0.00**	**1958367.00**
कट्टी रकम दाखिला गर्न बाँकी		0.00	0.00	0.00	**0.00**
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		**-53866000.00**	**-5932648.57**	**0.00**	**-5932648.57**
च. गत वर्षको जिम्मेवारी रकम		**0.00**	**28645945.45**	**0.00**	**28645945.45**
१ सञ्चित कोष			21291620.00		21291620.00
२ मर्मत सम्भार कोष			245576.00		245576.00
३ कर्मचारी कल्याण कोष			3000000.00		3000000.00
४ विपद व्यवस्थापन कोष			155666.45		155666.45
३ धरौटी			3953083.00	0.00	3953083.00
वर्षान्तिको बाकी रकम (ङ+च)		**-53866000.00**	**22713296.88**	**0.00**	**22713296.88**
१ सञ्चित कोष			7903835.93		7903835.93
२ कर्मचारी कल्याण कोष			4000000.00		4000000.00
3 मर्मच सम्भार		**306456.50**	306456.50		306456.50
४ विपद व्यवस्थापन कोष			11541.45		11541.45
३ धरौटी			10491463.00		10491463.00
बैक तथा नगद बाँकी	24		**22713296.88**	**0.00**	22713296.88

ख) कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा प्रदेश लेखा ईकाइ कार्यालयबाट सिम्यास मार्फत कारोबार भएका तर पालिकाको संचितकोषमा समावेश नहुने कारोबारहरुको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ :

शीर्षक	वार्षिक बजेट	निकासा	खर्च	खर्च मध्ये पेस्की

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

सामाजिक सूरक्षा कार्यक्रम	११२७५४२८०	१११२५५६०८	१११२५५६०८	००
गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	४६४०००	४५५०००	४५५०००	००
जम्मा रु.		**१११७१०६०८**	**१११७१०६०८**	**००**

४

वित्तीय विवरण

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा पालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन १ गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकिए अनुसार पालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहायबमोजिम छन्
:

- पालिकाले गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषवाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी सञ्चितकोषको खाता राखेको छैन। लेखापरीक्षणको लागि पेश गरेको एकीकृत आर्थिक विवरणमा सञ्चितकोषको आम्दानी रु. ५४७७७३३५१।३० उल्लेख गरेको छ ।पालिकाको लेखाप्रणाली व्यवस्थापन गर्ने SUTRA प्रणालीको म.ले.प.फा.न+ २७२ मा सञ्चितकोको आम्दानी रु. ५६९०६४४६८।८० रहेको छ।पालिकाले गत वर्षको सञ्चितकोषको मौज्दात रु. २१२९१६२० अन्य राजस्वमा समावेश गरेकोले सो रकमलाई घटाएकोले सुत्रसँग फरक परेको छ ।
- पालिकाले एकिकृत आर्थिक विवरणमा पूजीगत खर्च रु. १७,७३,१४,८७१।२६ देखाएकोमा सुत्रमा रू.१८९००१६१०।२६ देखिएको छ। पालिकाले गत वर्षको पेश्की फछ्र्यौट रु.११६८६७३९।०० बैक नगदी कितावमा खर्चमा समावेश गरेको र एकीकृत आर्थिक विवरणमा समायोजन गरी प्रस्तुत गरेकोले सुत्रमा भन्दा सोही रकम पूजीगत खर्चमा घटी देखिएको छ ।
- सञ्चित कोषको हिसाव फरक फरक देखिएकोमा पालिकाले खाता अद्यावधिक गरी हिसाव समायोजन गरेको छैन । सञ्चित कोषको हिसाव यकिन हुने गरी अभिलेख व्यवस्थित गर्नु पर्दछ ।
- गत वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार सञ्चित कोषको मौज्दात रु. २,१२,९१,६२० र अन्य कोष तथा धरौटीको मौज्दात रु. ७३५४३२५ समेत रु. २८६४५९४५।४५ मौज्दात रहेकोमा पालिकाको म.ले.प.फा. २७२ मा रु. ४०९१४६७ मात्र जिम्मेवारी अ.ल्या. देखिएको छ । पालिकाले म्यानुअल रुपमा एकीकृत आ.वि. तयार गरी लेखापपरीक्षणको लागि पेश गरेको कारण समग्रमा गतवर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा हिसाब समायोजन गरी मिलान गरेको छ । लेखापरीक्षणमा पेश गरेको एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार सुत्रमासमेत समायोजन गरी हिसाव अद्यावधिक गर्नु पर्दछ ।
- म.ले.प.फा.२७२ को अनुसूची २१ मा फिर्ता गर्न बाँकी रकम शून्य देखिएको छ । आर्थिक वर्ष भित्रै खर्च लेखैको कारण स्रेस्तामा फिर्ता गर्न बाँकी रकम शून्य देखिए तापनि संघीय सरकारको रु. ३,७१,६३,००० र प्रदेश सरकारको रु. ६४,१०,००० फिर्ता गर्न बाँकी अनुदानको चेक आर्थिक वर्ष भन्दा पछी २०७९।४।५ मा सम्वन्धित सरकारको सञ्चितकोषमा दाखिला भएको छ ।
- म.ले.प.फा.२७२ को अनूसूची २४ अनुसार विभिन्न कोषसमेत पालिकाको यस वर्षको मौज्दात बाँकी रु.१८७१३०९६।८८ रहेको देखिन्छ । पालिकाले पेश गरेको बैंक स्टेटमेन्ट अनुसार रु. २२७१३२९६।८८ देखिन्छ। जसअनुसार म.ले.प.फा.२७२ र बैंक स्टेटमेन्ट रु.४०,००,००० ले फरक देखिएको छ । पालिकाले म्यानुअली तयार गरेको एकीकृत आर्थिक विवरणमा रु. २२७१३२९६।८८ मौज्दात देखिएको छ । कल्याणकोषको रु. ४०,००,००० सुत्रमा समावेश नभएकोले

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			उक्त मौज्दात फरक देखिएको छ।सुत्र वाहिर कोष खडा गरी सञ्चालन गर्ने प्रवृत्ति निरुत्साहित गर्नु पर्दछ । यसरी पालिकाको म.ले.प.फा.नं. २७२ ले कोषको यथार्थ विवरण प्रस्तुत गर्न सकेको देखिएन । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचाको पुर्ण प्रयोग गरी प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाईएन । त्यसैले तोकेबमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।	
५			**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन । • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाउपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वियनमा ल्याएको पाईएन । • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजश्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति रहने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले उक्त समिति गठन गरेको पाईएन । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, 2074 को दफा 13 वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगाबै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामाग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउनुपर्नेमा यस पालिकाले हालसम्म ७ ऐन, २६ नियमावली, कार्यविधि निर्देशिका र नर्म्स समेत ३३ कानुन एवं कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्यिनमा ल्याएको छ । • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली, 2064 को नियम 7 र 8 मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन। • सार्वजनिक खरिद नियमावली, 2064 को नियम 97 अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । • संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ मा पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गरी गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम 6क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिएको तथा इ टीडिएस गरेको पाइएन। • निजामती सेवा ऐन, 2049 को दफा ५क वमोजिम कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागू गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन, 2049 को दफा 7ख2 वमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी वर्षभरीमा रु. १ करोड ६६ लाख ९८ हजार खर्च लेखेको पाईयो । • पालिकाले २०७७।७८ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची २११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यिवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन। • राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन । • स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वियन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन । • दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वियन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन । • पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो । • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन । • पालिकाले जिन्सी निरीक्षण गरी प्रतिवेदनलाइ कारयान्वयन गर्नुपर्नेमा हालसम्म जिन्सी निरीक्षण गरेको पाईएन । • कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन । • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन। • स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । • पालिकाले आयोजना कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने,मा सो नगरेको र लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन । • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन। • वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाइएन ।शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला ब्यवस्थापन स्थल पहिचान एबं कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन । तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
६			**बजेट स्वीकृति तथा खर्च**	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>६.१</td><td></td><td></td><td>बजेट पेश, पारित र अख्तियारी - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उपाध्यक्ष।उप प्रमुख श्री चेत कुमारी थापाले २०७८।३।१० गते रु.६० करोड ६३ लाख ४८ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा २०७८।३।११ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७८।३।१५ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ।</td><td></td></tr>
<tr><td>६.२</td><td></td><td></td><td>योजना र कार्यान्वयन – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालीन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ ।यस वर्ष उपभोक्ता समितिमार्फत भएका कामका योजनाहरु देहायअनुसार छन्:
<table>
<tr><th>क्र. सं.</th><th>विवरण</th><th>योजना संख्या</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>रु १ लाख भन्दा कमको योजना</td><td>२२४</td><td>१३७८४३७९</td></tr>
<tr><td>२</td><td>रु एक लाख एक देखि पाँच लाख सम्मका योजना</td><td>२४३</td><td>४३५७७६१९</td></tr>
<tr><td>३</td><td>रु ५ लाख देखि १० लाख सम्मका योजना</td><td>२३</td><td>१५७०८७५२</td></tr>
<tr><td>४</td><td>दश लाख एक देखि ५० लाख सम्मका योजना</td><td>३</td><td>५७४२८६२</td></tr>
<tr><td>५</td><td>५० लाख भन्दा माथीका</td><td>०</td><td>०</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>४९३</td><td>७८८१३६१४</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>६.३</td><td></td><td></td><td>

क्षेत्रगत बजेट र खर्च - स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७८।७९ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

<table>
<tr><th>मुख्य क्षेत्र</th><th>वार्षिक वजेट</th><th>खर्च रकम</th><th>खर्च प्रतिशत</th></tr>
<tr><td>आर्थिक विकास</td><td>४३५५९</td><td>३९०८७</td><td>७९।७६</td></tr>
<tr><td>सामाजिक क्षेत्र</td><td>३५८१०३</td><td>३२२२८१</td><td>९०</td></tr>
<tr><td>पूर्वाधार विकास क्षेत्र</td><td>१५२९०२</td><td>१३३३६०</td><td>८७।२२</td></tr>
<tr><td>वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन</td><td>७१३०</td><td>६१९०</td><td>८६।८३</td></tr>
<tr><td>कार्यसञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च</td><td>७५६०९</td><td>७१९२६</td><td>९५।१३</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td>६३७२९४</td><td>५७२८४७</td><td>८९।८८</td></tr>
</table>

पालिकाले उल्लेखित क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरी खर्च गरेको अवस्थालाइ विश्लेषण गर्दा पालिकाको विकास निर्माण हुने प्रमुख क्षेत्र पूर्वाधार क्षेत्रमा १५ करोड २९ लाख २ हजार बजेट विनियोजन गरेकोमा १३ करोड ३३ लाख ६० हजार खर्च भइ खर्च प्रतिशत अन्य क्षेत्रभन्दा न्यून ८७ प्रतिशत रहेको छ । पालिकाले पूजि निर्माण हुने तथा विकासको अनुभूति हुने क्षेत्रमा विनियोजन गरेको बजेटको खर्च प्रतिशतलाइ बढाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।साथै समग्र बजेट विनियोजन हेर्दा समेत ६३ करोड ७२ लाख ९४ हजार बजेट विनियोजन गरेकोमा ५७ करोड २८ लाख ४७ हजार खर्च गरी ८९।८८ प्रतिशत खर्च गरेको देखिन्छ । पालिकाले बजेट खर्च प्रतिशतलाइ बढाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

</td><td></td></tr>
<tr><td>६.४</td><td></td><td></td><td>

खर्च बिश्लेषण – पालिकाले यसबर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु ३७१९७५७०।०० राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु ५८६३००६२६ समेत रु ६२३४९८१९६ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु ३८३८४६२६४ र पूँजिगत तर्फ रु १८९००१६१० समेत रु ५७२८४७८७४ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ६।४९ प्रतिशत रहेको छ । यसबर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु ११५३०१५२ खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको ३१ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ९१।७६ प्रतिशत चालु र ८६।३ प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाहरुले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढि खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६.५			**चौमासिक पूँजीगत खर्च -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वियन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पुँजिगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । प्रथम चौमासिकमा २ प्रतिशत दोस्रो चौमासिकमा २६ प्रतिशत र तेस्रो चौमासिकमा ७१ प्रतिशत पूँजिगत बजेट खर्च गरेको देखिन्छ । अषाढ महिनामा मात्र ३७प्रतिशत पूँजिगत खर्च गरेको देखिएकोले वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	

सि.नं.	पूँजीगत खर्च शीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)			आषाढ महिनाको मात्र खर्च
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	
१	पालिका पूँजिगत	१८९००१	३५२१	५००५३	१३५४२६	७००९८
	खर्च प्रतिशत	१००	२	२६	७२	३७

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७			**कर तथा राजस्व**	
७.१			**राजस्वको अभिलेख :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को परिच्छेद ४ को दफा २८ ले राजश्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । गाउँपालिकाले यस वर्ष राजश्व आम्दानी तर्फ राजस्वको अभिलेख व्यवस्थापनको सफ्टवयरमा दैनिक राजश्व आम्दानी खाता (म.ले.प.फा.नं. १०२), राजस्व आम्दानीको गोस्वारा खाता (म.ले.प.फा. नं. १०५), व्यवस्थित गरे तापनि राजस्व आम्दानीको दैनिक नगद प्राप्त गोस्वारा खाता (म.ले.प.फा. नं. १०६), राजस्व आम्दानीको दैनिक बैङ्क भौचर प्राप्त गोस्वारा खाता (म.ले.प.फा. नं. १०७) राखेको देखिएन । पालिकाले अनिवार्य रुपमा राख्नुपर्ने खाताहरुको प्रयोग गरी आन्तरिक आयको लेखाङ्कनलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने देखिन्छ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
७.२			**आन्तरिक राजस्व अनुमान तथा असुली:** यो वर्ष गाउँपालिकाले आफ्नै आन्तरिक स्रोतबाट जम्मा रु. १२५००००० आन्तरिक आम्दानी गर्ने लक्ष्य राखेकोमा रु.६९६५६१० आम्दानी गरेकोले लक्ष्यको तुलनामा रु. ५५३४३९० (४४।२७ प्रतिशत) घटी आम्दानी गरेको देखियो । गाउँपालिकाले आफ्नो आयको सबै स्रोतको सम्भावित परिमाण, सङ्ख्या, क्षेत्रफल यकिन गरी सभाले स्वीकृत गरेको दर अनुसार हुने आय यकिन नगरेकोले अनुमानित आय र वास्तविक असुली विच ठुलो अन्तर रहेको छ । गाउँपालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली प्रभावकारी मान्न सक्ने अवस्था देखिएन । आफ्नो क्षेत्रभित्रका करदाताहरुको लगत (म.ले.प.फा. नं. ११२) र करदाताको गोस्वारा लगत फारम (म.ले.प.फा. नं. ११३), तयार गरी करयोग्य आय भएका सवैलाई करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ । अस्वभाविक रुपमा राजस्व अनुमान गरी वजेटको दायरा वढाउने र घटी राजस्व असुली हुने आवस्थाले अनावस्यक र हचुवा कार्यक्रम वजेटमा समावेश हुने र ती कार्यक्रममा खर्च गर्न छुट्याएको बजेट आर्थिक वर्षमा रकमान्तर गरी अन्य कार्यक्रममा खर्च गर्ने जोखिम बढ्नुको साथै यस्तो अभ्यासले वजेटको मर्मलाई आत्मसाथ गर्न नसक्ने हुँदा राजस्व अनुमान र वजेट यथार्थपरक वनाउन पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ ।	
७.३			**व्यवसाय कर :** पालिकाको आर्थिक ऐन २०७८ मा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पुँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारको आधारमा व्यवसाय कर लगाईने र असुल गरिने उल्लेख छ ।यो वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता गरी शुल्क सँकलन गरे पनि व्यवसाय कर असुल गरेको छैन । पालिका क्षेत्र भित्र साना होटल, कपडा पसल, जुत्ता चप्पल पसल, गहना पसल, गिफ्ट तथा खेलौना पसल जस्ता व्यवसाय सञ्चालनमा रहे तापनि तिनीहरूबाट व्यवसाय कर प्राप्त नगरेकोले पारित आर्थिक ऐनको पालना गरी व्यवासाय कर उठाउनु पर्दछ ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>७.४</td><td></td><td></td><td>वित्तीय सेवा व्यवसाय कर: पालिकाको आर्थिक ऐन, २०७८ मा यो वर्ष वाणिज्य बैंकलाई रु. ७०००, विकास बैंकलाई रु. ५०००, वित्तीय कम्पनीलाई रु. ५००० र सहकारी सँस्थालाई रु. १००० वित्तीय सेवा व्यवसाय कर लगाउने उल्लेख छ । पालिकाको कार्यक्षेत्र भित्र रहेका देहायका बैक, वित्तीय कम्पनी तथा सहकारीहरु वाट यो वर्ष कर प्राप्त गरेको देखिएन । आर्थिक ऐन बमोजिम बक्यौता कर असुल गर्नु पर्दछ रु..
<table>
<tr><th>सि.नं.</th><th>वित्तीय सँस्थाको नाम</th><th>कर रकम</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>नेपाल बैक लिमिटेड</td><td>७०००</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>सिजिन बैक लिमिटेड</td><td>७०००</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>ग्लोबल बैक लिमिटेड</td><td>७०००</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>सूर्योदय लघुवित्त कम्पनी</td><td>५०००</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>निर्धन उत्थान बैक</td><td>५०००</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>ईन्फिनिटी लघुवित्त कम्पनी</td><td>५०००</td></tr>
<tr><td>7.</td><td>देउराली लघुवित्त कम्पनी</td><td>५०००</td></tr>
<tr><td>8.</td><td>उपकार लघुवित्त कम्पनी</td><td>५०००</td></tr>
<tr><td>9.</td><td>३३ सहकारी सँस्थाहरु</td><td>३३०००</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>७९०००</td></tr>
</table>
</td><td>७९,०००</td></tr>
<tr><td>७.५</td><td></td><td></td><td>सामुदायिक वन क्षेत्रको आय – स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ६२ ख मा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावार बिक्रि तथा उपयोग सम्बन्धी आफ्नो कार्ययोजना बनाई पालिकाबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने तथा वन पैदावर बिक्रि वापत प्राप्त हुने रकमको १० प्रतिशत रकम सम्बन्धित पालिकाको संचितकोष जम्मा गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका ७४ सामुदायिक वनको अभिलेख राखी कार्य योजना स्वीकृत गरेको तथा वन पैदावर बिक्रि वापत प्राप्त हुने रकम सम्वन्धमा खोजी गरी आम्दानी बाँधेको देखिएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>८</td><td></td><td></td><td>अनुदान</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८.१			**समपुरक कोष :** यो वर्ष पालिकालाई रु. १,६६,००,००० संघीय समपुरक कोषमा प्राप्त भएको देखियो । उक्त कोषबाट पालिकाले सुन्दरेढुङ्गा – जुठपौवा – सालझण्डी सडक निर्माणमा रु.२,७१,२६,६९६।– भुक्तानी र रु. ९,१८,४००।– पेश्कीसमेत रु. २,८०,४५,०९६।– खर्च गरेको देखियो । सो अनुसार संघीय समपुरक कोषमा निकासा दिएको रकमबाट रु. १,४०,२२,५४८।– मात्र खर्च लेखि रु.२५,७७,४५२।– सम्वन्धित सञ्चितकोषमा फिर्ता पठाउनु पर्नेमा लेखापरीक्षण अवधि (२०७९ भाद्र) सम्म पनि फिर्ता गरेको देखिएन ।उक्त रकम सम्वन्धित सञ्चितकोषमा दाखिला गरी प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु...	२,५७७,४५२
८.२			**गुणस्तर परीक्षण :** पालिकाले संघीय समपुरक सरकारवाट प्राप्त बजेटवाट निर्माण गरेको सुन्दरेढुङ्गा – जुठपौवा – सालझण्डी सडकको स्थलगत अवलोकन गर्दा निर्माण व्यवसायीले निर्माण कार्य गर्दा प्रयोग गरेको जालीमा ढुङ्गाको गुणस्तरहिन ढुङ्गा प्रयोग भएको र उक्त ढुङ्गा परिवर्तन गर्नुपर्ने देखिन्छ । पालिकाले यसमा निर्माण व्यवसयीलाइ त्रुटि सच्याउन पत्राचार गरिसकेको उल्लेख गरेकोमा कमसल निर्माण कार्य समयमा नै सच्याउन लगाउनु पर्दछ ।	
८.३			**प्रदेश सरकार समपूरक अनुदान:** प्रदेश सरकारवाट प्राप्त समपूरक अनुदानवाट गरिने निर्माण कार्य सोहि आर्थिक वर्षमा पालिकाको साझेदारीमा समेत निर्माण गर्नुपर्ने र खर्च हुन नसकेको रकम प्रदेश सरकारलाइ फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले प्रदेश सरकारवाट प्राप्त अनुदानमा पालिकाको साझेदारीवाट निर्माण कार्यको ठेक्का बन्दोवस्त गरेकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा निर्माण कार्य सम्पन्न नभएको र प्रदेश सरकारवाट सोहि निर्माण कार्यमा हालसम्म स्रोत सुनिश्चितता समेत नभएकोले तपिशल वमोजिमको निर्माण कार्य अलपत्र परेको देखिन्छ । पालिकाले म्याद थप नगरेको र हालसम्मको भुक्तानी गरेको कामको समेत उचित प्रयोग हुन नसक्ने अवस्था रहेकोले पालिकाले ठेक्का वन्दोवस्त गरेको निर्माण कार्य सम्पन्न गराउनु पर्दछ ।	

ठेक्का नं	कामको विवरण	निर्माण व्यवसायी	सम्झौता रकम	हालसम्मको भुक्तानी	भुक्तानी वाँकि	कैफियत
२०७८।७९।९	नेपाने लिफ्ट खानेपानी योजना	भैरव निर्माण सेवा	४०५३४६४	२३८२३४८	१६७१११६	२०७९।६।१५
२०७८।७९।२	बलुखान कुसेरीचौर वडा भवन ढलान कार्य	रिजन निर्माण सेवा	२४६३८८६	४२०२४२	२०४३६४४	२०७९।५।१५
जम्मा			६५१६३५०	२८०२५९०	३७१४७६०	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८.४			**शर्तभन्दा बढी खर्च :** अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९(२) बमोजिम सशर्त अनुदानको रकम तोकिएको शर्तको अधिनमा रही खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७७।७८ को १.१.४.१ मा प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षकको मासिक पारिश्रमिक बापत रु. ८०००/- तथा विद्यालय कर्मचारी तर्फ विद्यालय सहयोगीका लागि रु.८०००/- र विद्यालय सहायक कर्मचारीका लागि रु.१३५००/- मासिक पारिश्रमिक बापत १३ महिनाका लागि अनुदान उपलब्ध गराउने र नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक रु.१५०००/- पुर्याउनका लागि आवश्यक बाँकी रकम स्थानीय तहले व्यहोर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले विभिन्न विद्यालयहरुलाई बाल विकास शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरुका लागि रकम उपलब्ध गराउँदा पालिकाले व्यहोर्नु पर्ने रकम मध्ये रु.६४,०००/- सशर्त अनुदान तर्फ खर्च लेखि उपलब्ध गराएको देखिन्छ। सशर्त अनुदान तर्फबाट कार्यान्वयन पुस्तिकाले तोके भन्दा बढी खर्च गरेको रकम सङ्घीय संचितकोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु.	६४,०००
९			**कर्मचारी व्यवस्थापन**	
९.१			**तलबी प्रतिवेदनः** निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७(ख) मा कार्यालयले तलबी प्रतिवेदन पास नगराई खर्च लेख्न नमिल्ने कुरा उल्लेख छ। विगतका वर्षहरुमा कानूनी अस्पष्टताको कारण तलबी प्रतिवेदन पारीत नगराई खर्च लेखेकोमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको च.नं.१८, मिति २०७६।०५।१८ को पत्रबाट स्थानीय तहका कर्मचारी र संघबाट काजमा स्थानीय तहमा कामकाज गर्न खटिएका कर्मचारीको हकमा सम्बन्धित जिल्ला स्थित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट तलबी प्रतिवेदन पारीत गराउनु पर्ने स्पष्ट निर्देशन प्राप्त भएकोमा सो निर्देशनको पालना भएको पाईएन। तसर्थ पालिका मन्त्रालयको निर्देशन बमोजिम तलबी प्रतिवेदन पारीत गरेर मात्र खर्च लेख्ने गर्नुपर्दछ।पालिकाले आ ब ०७8।79 को लागि तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी रु ५ करोड ३५ लाख ३४ हजार तलब तथा ग्रेड रकम भूक्तानि गरेको कारण भूक्तानि भएको तलब तथा ग्रेड रकम एकीन गर्न सकिएन।	
९.२			**कर्मचारी करार** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न पदमा ४० जना कर्मचारीहरु करारमा राखि रु.१ करोड ६ लाख ३१ हजार १ सय खर्च लेखेको छ ।	
९.३			**कर्मचारी कल्याण कोषः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम अवकाश कोष स्थापना सोको संचालन गर्ने सकने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष पालिकाले कर्मचारी कल्याण कोषमा रु.१०,००,००० दाखिला गरेको छ । तर कर्मचारी कल्याण कोष संचालन सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरेको देखिएन। तसर्थ नगरपालिकाले कर्मचारी कल्याण कोष संचालन सम्बन्धी कार्य विधि तयार गरी उक्त रकम खर्च तथा परिचालन गर्ने गर्नु पर्दछ ।	
१०			**आर्थिक सहायतता तथा विविध खर्च**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१०.१			**खाना तथा विविध खर्च** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु.३० लाख २४ हजार ९ सय खर्च गरेको छ पालिकाले यस्ता प्रकारका खर्च नियन्त्रण गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।	
१०.२			**महोत्सव तथा अन्य खर्च** – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखिदैन । तर गाउँपालिकाले यस वर्ष उत्सव महोत्सव, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक प्रकृतिका कार्यमा रु. १ लाख खर्च गरेको पाईयो यस्ता खर्चमा पालिकाले नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	

गो भौ नं	कार्यक्रम	भूक्तानि लिने	रकम
६६	सराय नाच पञ्चेबाजा नारी दिवस तीज गीत न्वागी	प्रहरी चौकी मुझुङ्ग	१००००
३३९	सराय नाच पञ्चेबाजा नारी दिवस तीज गीत न्वागी	भुपाल सिंह खाम्चा	२५०००
४०३	सराय नाच पञ्चेबाजा नारी दिवस तीज गीत न्वागी	सम्बन्धित	१५०००
४२५	सराय नाच पञ्चेबाजा नारी दिवस तीज गीत न्वागी	सम्बन्धित	२००००
७०९	सराय नाच पञ्चेबाजा नारी दिवस तीज गीत न्वागी	सम्बन्धित	३००००
	जम्मा		१०००००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१०.३			**आर्थिक सहायता** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । तर पालिकाले दीर्घरोग लागेकालाई आर्थिक सहयोग गर्ने उद्देश्यले कार्यविधि तयार गरी यस वर्ष रु.३ लाख आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । यस्तो खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	
११			**विपद् व्यवस्थापन कोष** विपद् व्यवस्थापन कोषको लागि छुट्याएको बजेट सोही कोषमा ट्रान्स्फर गरी खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।पालिकाले यस बर्ष विपद् व्यवस्थापनका लागि रु २००००० छुट्याएको तर सो कोषमा रकम ट्रान्स्फर नगरी चालु खर्च खाताबाट नै विभिन्न किसिमका विद्यालय वाल निर्माण, पानी ट्याङकी निर्माण लगाएतका बिपद् बाहेकका शीर्षकमा खर्च गरेको पाईयो।यस्तो खर्च गर्नु नियम सम्मत नदेखिएको रु	२००,०००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१२</td><td></td><td></td><td>धरौटी: सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२४(२) अनुसार धरौटी फिर्ता गर्दा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा कर विवरण पेश गरेको प्रमाण पेश गरे पश्चात मात्र धरौटी फिर्ता गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । साथै सोहि नियमावलीको उपनियम २क मा वाँकि ५० प्रतिशत धरौटी समेत कर समायोजन विवरण पेश गरेपश्चात मात्र धरौटी फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले तपिशल वमोजिमको धरौटी कर समायोजन प्रमाण वेगर नै भुक्तानी गरेको देखिएकोले कर समायोजन प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><th>गो भौ नं र मिति</th><th>भुक्तानी पाउनेको नाम</th><th>धरौटी रकम</th></tr>
<tr><td>१२।२०७८।१०।१९</td><td>उदय कन्स्ट्रक्सन एण्ड इन्जिनियरिङ</td><td>४६८१७</td></tr>
<tr><td>११।२०७८।९।२९</td><td>नेत्र गंगा इन्जिनियरिङ</td><td>३७३८७०</td></tr>
<tr><td>२।२०७८।५।२३</td><td>रिजन निर्माण सेवा</td><td>१३८३८४</td></tr>
<tr><td>३।२०७८।६।५</td><td>ओम निर्माण सेवा</td><td>१५२५००</td></tr>
<tr><td>४।२०७८।६।५</td><td>अजय कन्स्ट्रक्सन</td><td>६३६८३</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td>७७५२५४</td></tr>
</table></td><td>७७५,२५४</td></tr>
<tr><td>१३</td><td></td><td></td><td>विद्युत जरिवाना तिरेको
सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा २४ मा आफूले सम्पादन गर्ने काम निर्धारित समयमानै सम्पादन गर्न आफैले पहल गर्ने उत्तरदायित्व जिम्मेवार पदाधिकारीको हुने व्यवस्था छ। तर पालिकाले समयमै विद्युत महसुल नतिरी जरीवाना स्वरुप थप दस्तुर वापत गो.भौ. २४५ बाट रु ८०००० भुक्तानी गरेको छ । छनौटमा परेको भौचर परीक्षण गर्दा पालिकाले पालिका भवनको विजुलीको बिल तिर्न ढिलाई गरेको कारण रु ८०००० को बिलमा रु १८५७ जरिवाना तिरेको पाईयो।समयमै महशुल भुक्तानी गर्नु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१४</td><td></td><td></td><td>उपभोक्ता समिति</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१४.१			**उपभोक्ता समिमितवाट खरिद**: सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(३)(ख) मा सार्वजनिक निकायले उपभोक्ता समितवाट निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्ने स्वीकृत गर्ने प्राविधिक सल्लाह दिने नापजाच गर्ने तथा सुपरीवेक्षण र गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने व्यवस्था खरिद सम्झौतामा उल्लेख गर्ने उल्लेख गरेको देखिन्छ । साथै उपभोक्ता समितिले जटिल प्रकृतिका कार्य गर्न नसकिने व्यवस्था नियमावलीको नियम ९७(९) मा व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले ४९३ उपभोक्ता समितिवाट रु ७ करोड ८८ लाख १३ हजार वरावरको खरिद कार्य गरेको देखिन्छ । प्राय जसो उपभोक्ता समितिले ढलानको कार्य मेशिनरी कार्य ग्याविनको कार्य तथा भवन निर्माण जस्ता जटिल प्रकृतिका कार्य गर्ने गरेकोमा उक्त निर्माण कार्यमा गर्नुपर्ने ल्याव परीक्षण नहुने हुदाँ उपभोक्ता समितिले गरेको कार्यमा गुणस्तर कायम हुन नसक्ने हुदाँ नियमावलीले गरेको व्यवस्था वमोजिम जटिल प्रकृतिका निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिवाट नगर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१४.२			**उपभोक्ता समिति दर्ता :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन २०३४ को दफा ३ मा कुनैपनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । पालिकाले यो बर्ष विभिन्न ५०६ उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु ७८८१३६१४ भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्थाअनुसार दर्ता भएको पाइएन । त्यस्ता समितिहरु स्थानीय स्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रुपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने र त्यस्ता समितिहरुले आयव्यको लेखापरीक्षणसमेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्रमार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ ।	
१४.३			**उपभोक्ता समितिले निर्माण व्यवसायीवाट काम गरेको** — सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (१०) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफैँले सम्पन्न गराउनु पर्ने तथा कुनै निर्माण व्यवसायी वा सब कन्ट्र्याक्टरबाट गराउन नसकिने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले खरिद सम्झौता गरेका तपशिल वमोजिमका उपभोक्ता समितिले आफैले निर्माण कार्य गर्नुपर्नेमा सवै काम सव कन्ट्याक्टरबाट विभिन्न निर्माण व्यवसायीवाट गर्ने गरेको देखियो । यसरी उपभोक्ता समितिसंग खरिद सम्झौता गरी समितिले आफैले निर्माण कार्य नगरी सब कन्ट्याक्टरबाट निर्माण गरेको नियमसम्मत नदेखिएको रु	४,९०९,०००

गो भौ नं./मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	भुक्तानी रकम	सव कन्ट्याक्टरको नाम	निर्माण कम्पनीको भ्याट बिल रकम
१२।२०७८।७।१७	पेलाबास बल्घा अर्घाखाची मो वा उ स	बाटो निर्माण	७९७०००	आरएन छहरी बिल्ड्र्स प्रा लि	८६१९७६
२५।२०८।९।१४	माकुरिजा रुख विदावासिनि अपर मो वा उ स	वाटो निर्माण	१९१०००	अमृत कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	२०७२४३

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम
			२१।२०७८।९।१	जनप्रिय घडेरी निर्माण उ स	बाटो निर्माण	३८७०००	प्रोख्रेल कन्स्ट्रक्सन	४३२८९८	
			२०।२०७८।९।१	चालुवाटो मर्मत उ स	वाटो निर्माण	४३७०००	एन के कन्स्ट्रक्सन	४४९९११	
			३७।२०७८।९।११	कोकल्धुरा स्वामी रुख यादुवा उ स	सडक निर्माण	१६७०००	अधिकारी निर्माण सेवा	१८४७७३	
			६६।२०७८।९।२०	सिद्धनाथ लम्पाटे बलेखोला घुम्ति सुधार उ स	सडक निर्माण	१३७०००	देवराज कन्स्ट्रक्सन	१५०७९६	
			६९।२०७८।९।२१	दाव दागिल पोखरी मो वा उ स	सडक निर्माण	१९६०००	आर एन विल्ड्स	२१३३३७	
			८४।२०७८।९।२९	पुलको मुख देखि फुलवारी सम्म उ स	बाटो निर्माण	१४२०००	गरजा निर्माण सेवा	१५५३०४	
			९५।२०७८।१०।४	जावुनगैरा पुलनेटा सिचाइ उ स	सिचाइ निर्माण	७०३०००	भुवन पोखरी कन्स्ट्रक्सन	७६६२११	
			९८।२०७८।१०।४	गहते जरायो पोखरी मो वा उ स	वाटो निर्माण	१७५०००	देवराज कन्स्ट्रक्सन	१८८८३६	
			१६३।२०७८।११।६	सत्यवती जेरङ मो वा उ स	बाटो निर्माण	१७५०००	एन के कन्स्ट्रक्सन	१९०६३०	
			१७४।२०७८।११।९	बजादी आठमुरे मो वा उ स	वाटो निर्माण	२८६०००	अमृत कन्स्ट्रक्सन	३१०६४४	
			२००।२०७८।११।१३	जुठामौवा पानिडाडा पटुवाचौर उ स	बाटो निर्माण	१४३०००	देवराज कन्स्ट्रक्सन	१५७३११	
			२२३।२०७८।११।२५	छहरा दागिल हरिआप मो वा उ स	वाटो निर्माण	१८६०००	आर एन कन्स्ट्रक्सन	२०३५२४	
			२५१।२०७८।१२।१	हुल्लाखर्क चोरवाटो मो वा उ स	वाटो निर्माण	१५८०००	अधिकारी निर्माण	१७३७०९	
			२८३।२०७८।१२।२१	मेहलढाप कुदगैरा सर्वेछाड उ स	वाटो निर्माण	३८६०००	अधिकारी निर्माण सेवा	३९७८३९	
			३२८।२०७९।१।८	राजुडाडा लिख खोला आरु डाडा उ स	बाटो निर्माण	२४३०००	प्रिन्सा निर्माण सेवा	२६४९६६	
				जम्मा		४९०९००		५३०९९०८	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय						बेरुजु रकम
						०			
१४.४			**जटिलसंरचना निर्माण** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।साथै नियमावलीको नियम ९७(१२) मा निर्माण कार्य सम्पन्न भएपश्चात सोको रेखदेख मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी समेत तोकी आयोजनाको स्वामित्व उपभोक्ता समितिलाइ हस्तान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, पुल, कल्भर्ट, ओभरहेड टंकी, निर्माण, लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य तथा उपभोक्ता समितिलाइ हस्तान्तरण नहुने सरकारी भवन निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत गराइ नियमाबलीको ब्यबस्था अनुरुप कार्य गराउने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ । यसका केही उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन् :						

गो भौ नं./मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	भुक्तानी रकम
८६।२०७८।९।२९	सिद्ध प्रा वि साउने उ स	प्रा वि भवन	१४३०००
१५९।२०७८।११।६	वडा नं ५ सभाहल निर्माण उ स	सभाहल निर्माण	२६४०००
१७२।२०७८।११।९	भुवन पोखरी वर्थिङ सेन्टर निर्माण उ स	वर्थिङ सेन्टर निर्माण	८७२०००
१८७।२०७८।११।१०	मुझुङ स्वास्थ्य चौकि निर्माण उ स	स्वास्थ्य चौकि निर्माण	१७४५१००
३५८।२०७९।१।१९	खुर्सानि सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ भवन निर्माण उ स	सामुदायिक भवन	६८६०००
४१५।२०७९।१।१९	चहला सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ भवन निर्माण उ स	सामुदायिक भवन	६९३०००
४५१।२०७९।३।२१	जोगदमार सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ भवन निर्माण उ स	सामुदायिक भवन	६६७०००
२७३।२०७८।१२।३०	रैनादेवि ब्याटमिन्टन कोर्ड निर्माण उ स	ब्याटमिन्टन कोर्ड	६९२०००
३९३।२०७९।२।२४	भट्टेडाडा लिफ्टिङ खानेपानी उ स	खानेपानी लिफ्टिङ	९१३०००
	जम्मा		६६७५१००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१५			**खरिद**	
१५.१			**सोझै खरिद** – सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ बमोजिम प्रतिस्पर्धा सिमित नहुने गरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ मा रु.५ लाखसम्मको खरिद कार्य सोझै गर्न सकिने, रु.५ लाखभन्दा माथि रु.२० लाखसम्म सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट र सोभन्दा माथि बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सोझै खरिद कार्य गर्दा एक आर्थिक वर्षमा सीमाभन्दा बढीको खरिद गर्न नहुने एवं एउटा आपूर्तिकर्तासंग एक पटक वा पटक पटक गरी ५ लाख भन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नहुने उल्लेख छ ।साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को १२ औँ शंसोधनमा समेत १० लाख सम्मको खरिद कार्य सोझै गर्न सकिने व्यवस्था गरेको भएतापनि पालिकाले यो वर्ष तपशिलको खरिद कार्यमा एकै मितिमा एउटै पार्टिवाट नियमावलीले तोकेको सीमा भन्दा बढिको र एउटै खरिद कार्य टुक्रा पारी फरक फरक पार्टिबाट खरिद गरी खरिद नियमावली विपरित सोझै खरिद गरेको नियमसम्मत नभएको रु	३,६६३,३४१

गो भौ नं र मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्रयोजन	सामानको परिमाण	भुक्तानी रकम	कैफियत
१०९/२०७८/१०/११	सुवेदी सप्लायर्स प्रा लि	पाइप खरिद		४९९७८०	सोझै खरिद के कुन प्रयोजनका लागि खरिद गरेको नापी कार्यसम्पन्न तथा मौज्दातको अभिलेख नभएको
११०/२०७८/१०/१२	सुवेदी सप्लायर्स प्रा लि	पाइप खरिद		४४९७३५	
११२।२०७८।१०।१२	सुवेदी सप्लायर्स प्रा लि	पाइप खरिद	५६९२ मिटर	४३८४२६	
११४/२०७८/१०/१२	सुवेदी सप्लायर्स प्रा लि	पाइप खरिद	१९५ मिटर	९९५९८	
११५।२०७८।१०।१२	सुवेदी सप्लायर्स प्रा लि	पाइप खरिद	२७७० मिटर	९९४४०	
११७।२०७८।१०।१२	सुवेदी सप्लायर्स प्रा लि	पाइप खरिद	६३४५ मिटर	४६२६९२	
३४०।२०७८।१।१२	एच बि ट्रेड लिङक	फर्निचर खरिद	टेवल कुर्सी लगायत	९१७८७०	फर्निचरको टुक्राटुक्रा पारी सोझै खरिद गरेको

https://nams.oag.gov.np

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>३४१।२०७८।१।१२</td><td>मेगा होम डेकोर एण्ड सर्भिसिङ</td><td>फर्निचर खरिद</td><td>टेवल कुर्सी लगायत</td><td>६९५८००</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td></td><td>३६६३३४१</td><td></td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१५.२</td><td></td><td></td><td>
औषधी खरिद : पालिकाले यस वर्ष सिलबन्दी दरभाउपत्र खरिद प्रक्रिया अवलम्बन गरी अबिक मेडिसिन सप्लायर्ससँग रु.१२९९०७६/- को औषधी एवं सर्जिकल उपकरणहरु खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो परीक्षण प्रतिवेदन तथा BOQ मा खुलेको छैन जसका कारण आपूर्ती भएका औषधी डव्लु.एच.ओ. सर्टिफाइड भए नभएको सम्बन्धमा यकिन हुन सक्ने अवस्था नरहेको ।
आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।
तसर्थ औषधिको खरिदको लागि भण्डारमा रहेको मौज्दात एवं मागमा आधारित योजना तर्जुमा गरी उचित मात्रामा औषधी खरिद गर्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

</td><td></td></tr>
<tr><td>१५.३</td><td></td><td></td><td>
परामर्श सेवा – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२ मा सार्वजनिक निकायमा कार्यरत जनशक्तिबाट नभ्याउने र बढी दक्षता आवश्यक पर्ने कार्य अनुसार परामर्श सेवाको लागत अनुमान तयार गरी प्रतिस्पर्धाको माध्यमले खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले देहायअनुसारका परामर्श सेवाको खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा नगराई सोझै खरिद गरी रु. ९ लाख ८८ हजार खर्च लेखेको छ । पालिकाले स्थानीय विकासमा टेवा पुग्ने तथा दीर्घकालीन पुँजी निर्माण हुने मागमा आधारित आयोजनाको छनौट भएपछि लाभ लागत यकिन गरी उपलब्ध जनशक्तिबाट हुन नसक्ने कार्यको लागि प्रतिपर्धाको माध्यमले परामर्श सेवा खरिद गनुपर्नेमा सो गरेको देखिएन ।
<table>
<tr><td>गो भौ नं र मिति</td><td>विषय</td><td>परामर्शदाताको नाम</td><td>भुक्तानी रकम</td></tr>
<tr><td>४२४/२०७९/३/८</td><td>औधोगिक ग्राम निर्माणको वृस्तित परियोजना पर्ततवेदन</td><td>इलम्स सोलुसन प्रा लि</td><td>९८८०००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>९८८०००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१५.४			**खानेपानी कार्यक्रम:** सत्यवती लिफ्ट खानेपानी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि भैरव निर्माण निर्माण सेवासंग रु ४०५११२८८ मा मिति २०७८।१०।१३ मा खरिद सम्झौता गरेकोमा मिति २०७९।३।१५ मा सम्पन्न गर्नुपर्ने गरी कार्यादेश दिएकोमा कार्य सम्पन्न तोकिएको म्याद भित्र नै सम्पन्न गरेको देखिन्छ । निर्माण व्यवसायीले सम्रग काम नै सम्पन्न नगरी ठेक्काको कार्यसम्पन्न गरेको देखिन्छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११८ मा खरिद सम्झौताको कार्यान्वयनको क्रममा पूर्वानुमान गर्न नसकिएको अवस्था सिर्जना भएमा ऐनको दफा ५४ वमोजिम भेरियसन स्वीकृत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । निर्माण व्यवसायीले खरिद सम्झौता अनुसार सम्पूर्ण कार्य गरेपश्चात मात्र कार्यसम्पन्न गर्नुपर्नेमा भेरियसन नै स्विकृत नै नगरी तपिशल वमोजिम धेरै आइटम नै काम नगरी सम्रगमा ३४१०८५९ अर्थात ८४।१९ प्रतिशत काम गरेको निर्माण व्यवसायीको कार्य सम्पन्न गरेको नियम सम्मत मान्न सकिदैन । पालिकाले खरिद सम्झौता अनुसार निर्माण कार्य सम्पन्न गराएर मात्र कार्य सम्पन्न गराउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	

आइटम नं	विवरण	गर्नुपर्ने काम	गरेको काम	दर	काम नगरेको	घटि काम प्रतिशत
१	E/W for foundation	१५०२	५४७।४१	२००	१९१०२२	६३।५५
२	Backfilling	१४३३।५३	५३५।३६	१००	८९८१७	६२।६५
८	PCC1:3:6	२५।४७	२०।५४	१३०००	६४०९१	१९।३५
९	Reinforcement	८६९।८८	७३२।५	१००	१३६९८	१५।७९
१२	Formwork	२२९।३९	१६४।९३	५००	३२२३०	२८।१०
३४	Distribution pipe	११००	१०१०	३००	२७००	८।१८

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१५.५</td><td></td><td></td><td>

मिनि टिलर खरिद: सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३१ मा २० लाख भन्दा रुपैया भन्दा बढिको मालसामान खरिद बोलपत्र मार्फत खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । पालिकाले रु ३४८०००० लागत अनुमान तयार गरी मिनि ट्रिलर ५३ सेट बोलपत्रको माध्यमवाट भानु इन्टरप्राइजेवाट रु २७५०१७० मा खरिद गरेको देखिन्छ । यसरी बोलपत्र मार्फत खरिद गरिएका मिनि ट्रिलर किसानलाइ ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरेकोमा किसानको छनौटको आधार तयार नगरेको किसानहरुलाइ मिनि ट्रिलरको आवश्यकताको पहिचान नगरेको तथा अनुदान वितरणको कार्यविधि तयार नगरि मिनि ट्रिलर वितरण गर्दा अपेक्षित उपलब्धि हासिल भए नभएको समेत अनुगमन नगरेकोले पालिकाले कृषकलाइ अनुदान वितरण गर्दा निश्चित मापदण्ड वनाइ मात्र वितरण गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

<table>
<tr><th>गो भौ नं र मिति</th><th>सामानको विवरण</th><th>खरिदको विधि</th><th>भुक्तानी पाउने</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>७३४।२०७९।३।१६</td><td>मिनि ट्रिलर ५३ सेट</td><td>वोलपत्र</td><td>भानु इन्ट्रपारइजेज</td><td>१३७५०००</td></tr>
<tr><td>७३५।२०७९।३।१६</td><td>मिनि ट्रिलर १८ सेट</td><td>सोझै</td><td>भानु इन्ट्रपारइजेज</td><td>४६७०००</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>**जम्मा**</td><td>**१८४२०००**</td></tr>
</table>

</td><td></td></tr>
<tr><td>१५.६</td><td></td><td></td><td>

फरक नर्म्सको प्रयोग - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ वमोजिम १ करोड सम्मको लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिवाट गराउन सकिने व्यवस्था छ । साथै खरिद ऐनको दफा ५ वमोजिम निर्माण कार्यको तोकिए वमोजिम लागत अनुमान वनाउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले सडक तथा भवन निर्माण कार्यमा सडक तथा भवनको स्वीकृत नर्म्स प्रयोग नगरी डोलिडारको नर्म्स प्रयोग गरेको देखियो । सडक विभागको स्विकृत नर्म्सको प्रयोग नगरी फरक नर्म्स प्रयोग गरेर उपभोक्ता समितिहरुसंग पालिकाले खरिद सम्झौता गरेको र सोहि आधारमा नापी तथा कार्यसम्पन्न गरेर भुक्तानी गरेको देखिएकोले पालिकालाइ तपिशिल वमोजिम थप व्ययभार परेको रु

<table>
<tr><th>गो भौ नं र मिति</th><th>उपभोक्ता समितिको नाम</th><th>आइटम</th><th>परीमाण</th><th>दिनुपर्ने दर</th><th>दिएको दर</th><th>बढि भुक्तानी</th></tr>
<tr><td>२४।२०७८।९।१४</td><td>पेलावास झिरुवास मैदान उ स</td><td>ढलान १:१।५:३</td><td>१४।५८</td><td>**११४९०**</td><td>१३४२१</td><td>**२८१५३**</td></tr>
<tr><td>१२१।२०७८।१०।१४</td><td>अर्चले फाट सिचाइ योजना उ स</td><td>ढलान १:१।५:३</td><td>१२।४२</td><td>**११४९०**</td><td>१३४२१</td><td>**२३९३३**</td></tr>
<tr><td>१४८।२०७८।११।२</td><td>चौवारी सौदेवि मन्दिर ढलान उ स</td><td>ढलान १:१।५:३</td><td>१७।६४</td><td>**११४९०**</td><td>१३४२१</td><td>**३४०६२**</td></tr>
<tr><td>२२१।२०७८।११।२५</td><td>शान्ति मोटरबाटो उ स</td><td>पिसीसी १:२:४</td><td>१२।६</td><td>**१०२०१**</td><td>१०९३९</td><td>**९२९८**</td></tr>
<tr><td>२७२।२०७८।१२।२१</td><td>छहरा कोलाचौर मो वा</td><td>ढलान १:१।५:३</td><td>१३।४४</td><td>**११४९०**</td><td>१४१३५</td><td>**३५५४८**</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

</td><td>३५६,२७८</td></tr>
</table>

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय									बेरुजु रकम
				२७३।२०७८।१२।१३	रैनादेवि व्याटमिन्टन कोर्ड उ स	पिसीसी १:२:४	७।१३	**१०२०१**	१०९३९	**५२६१**		
						इट्टाको गारो १:४	१६।६४	**१३२८४**	१४८८०	**२६५५७**		
				३४८।२०७९।१।१४	धजाबान्ने कोलबोट उ स	ढलान १:१।५:३	३३।३१	**११४९०**	१४१३५	**८८१०४**		
				३६९।२०७९।१।२२	वडा भवन देखि सिद्वेश्वर उ स	पिसीसी १:२:४	१६।५१	**१०२०१**	१२१४२	**३२०४५**		
				४५१।२०७९।३।२१	जोगदमार सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ	इट्टाको गारो १:६	१४।९८	**१३२८४**	१५२२६	**२९०९१**		
				२१।२०७९।३।९ प्रदेश सशर्त	साउने खेलकुद ट्रस्ट निर्माण उ स	ढलान १:१।५:३	११।९५	**११४९०**	१४१३५	**३१६०७**		
						पिसीसी १:२:४	१७।१०	**१०२०१**	१०९३९	**१२६१९**		
				जम्मा						**३५६२७८**		

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१६</td><td></td><td></td><td>

भर्पाइ नभएको: आर्थिक कार्याविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ वमोजिम खर्च लेख्दा खर्च लाइ पुष्टि गर्ने प्रमाण कागजात विलभर्पाइ संलग्न गरेर मात्र खर्च गर्नुपर्दछ । पालिकाले तपशिल वमोजिमको खरिद कार्य गर्दा सामान खरिदको प्रयोजन नखुलेको तथा कार्य सम्पन्न नभएको तथा विल भर्पाइ नराखी खरिद गरेको रु

<table>
<tr><th>गो भौ नं र मिति</th><th>भुक्तानी पाउने</th><th>भुक्तानी रकम</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>३११।२०७८।१२।२५</td><td>कालिका मा वि</td><td>१५००००</td><td>सामान जिन्सी दाखिला खरिद गरेको विल भर्पाइ नभएको</td></tr>
<tr><td>३७५।२०७९।१।२५</td><td>लोकेन्द्र बहादुर खड्का</td><td>१८५५००</td><td>पाइप खरिद प्रयोग गरेको अवस्था नापी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन नभएको</td></tr>
<tr><td>४१२।२०७९।३।४</td><td>सिद्दि विनायक ट्रेड सेन्टर</td><td>१२९९००</td><td>मोटर पम्प के कुन अवस्थामा रहेको प्रयोजन नखुलेको</td></tr>
<tr><td>४२७।२०७९।३।१०</td><td>सिद्दि विनायक ट्रेड सेन्टर</td><td>१४८३७१</td><td>पाइप खरिद के कुन प्रयोजनको लागि खरिद भएको र प्रयोग भएको विवरण नखुलेको</td></tr>
<tr><td>४९०।२०७९।३।२५</td><td>रैनादेवि हार्डवेयर एण्ड सप्लायर्स</td><td>४०८६०</td><td>पाइप के कुन प्रयोजनमा खरिद नखुलेको प्रयोगको अवस्था नभएको</td></tr>
<tr><td>२३७</td><td>सुवेदी सप्लायर्स</td><td>५६२७४</td><td>पाइप नापी गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने</td></tr>
<tr><td>२४२</td><td>सुवेदी सप्लायर्स</td><td>९३८३५</td><td>पाइप नापी गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने</td></tr>
<tr><td>६२६</td><td>सिद्धिविनायक ट्रेड सेन्टर</td><td>५७६३०</td><td>पाइप नापी गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने</td></tr>
<tr><td>२३७</td><td>सुवेदी सप्लायर्स</td><td>५६२७४</td><td>३२ मिमि एचडीपी पाईप पि एन १६ (६०० मि.)</td></tr>
<tr><td>२४२</td><td>सुवेदी सप्लायर्स</td><td>९३८३५</td><td>२० मिमि एचडीपी पाईप पि एन ६ (६०० मि.)</td></tr>
<tr><td>६२६</td><td>सिध्दिविनायक ट्रेड सेन्टर</td><td>५७६३०</td><td>२५ मिमि एचडीपी पाईप पि एन १६ (६०० मि.)</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१०७०१०९</td><td></td></tr>
</table>

</td><td>१,०७०,१०९</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१७			**फरक नर्म्सको प्रयोग** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० अनुसार निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गरी उपभोक्ता समिति मार्फत काम गराउँदा स्वीकृत नर्म्स र दररेट अनुसार हुने रकममा सम्झौता गरी भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत देहायको कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा ढुंगा सोलिङ्ग गर्नका लागि दर विश्लेषण तयार गर्दा ज्याला बापत रु.२५७३/- प्रति घ.मि.ले गर्नुपर्नेमा रु.३२५०/- प्रति घ.मि. दरले लागत अनुमान तयार र मुल्याङ्कन गरेका कारणले प्रति घ.मि.६७७/- का दरले बढी ज्याला भुक्तानी हुन गई थप व्ययभार पर्न गएको रु.	२०५,६२५
१८			**पदाधिकारी सुविधा**	

विवरण	सोलिङ्ग कार्य (घ.मि.)	बढी रकम
देउले पोखरा ट्रान्सफोर्म मनमाग घुम्ती झवाली टोल सोलिङ्ग मोटर बाटो	७२	४८७४४
कामका लागि पारिश्रमिक आयोजना वडा नं. २	७.३९	५००३
कामका लागि पारिश्रमिक आयोजना वडा नं. ३	८.५७	५८०२
वडा भरिका बाटो मर्मत वडा नं. ४	६३	४२६५१
काउले पोखर, बर्दबास सुगा बल्झाउने मोटर बाटो वडा नं. ७	७९.९८	५४१४६
घुसुरे ढुंगा, मौलाडाँडा बर्दबास, ढोरखोर मोटरबाटो	७२.७९	४९२७९
जम्मा	३०३.७३	२०५६२५

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१८.१			**पदाधिकारी सुविधाः** लुम्बिनी प्रदेश सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याएको पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७६ मा व्यवस्था भए बमोजिमको पदाधिकारीले आफ्नो कार्य समयावधि भित्रको मात्र सुविधा लिनु पर्दछ।पालिकाका २० जना पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले बैशाख ९ गते देखि लागु हुनेगरी राजिनामा दिएकोमा १८ जना पदाधिकारी तथा सदस्यको मात्र बैशाख महिनाको सुविधा प्रदान नगरेको बाकी २ जना वडा सदस्यले बैशाख ९ गते राजिनामा दिएको तर पनि पालिकाले बैशाख महिनाको सेवा सुविधा बैक मार्फत भूक्तानि भएको देखिन्छ।यसरी राजिनामा पछिको सेवा सुविधा दिन नमिल्ने भएकाले सम्बन्धितबाट असुल हुनुपर्दछ।रु	२१,०००

क्रम संख्या	**पदाधिकारीको नाम**	**पद**	**रकम भूक्तानि**
१	सूर्य प्रसाद पौडेल	वडा सदस्य	१०५००
२	शान्ता सार्की	वडा सदस्य	१०५००
जम्मा			२१०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१८.२			**पदाधिकारीलाई सुविधा रकम बढी भूक्तानिः** लुम्बिनी प्रदेश सरकारले तयार गरेको पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७६ मा व्यवस्था भए बमोजिमको पदाधिकारीले आफ्नो कार्य समयावधिमा सुविधा लिनु पर्दछ।लुम्बिनि प्रदेशको स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्बन्धि कानूनमा संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक २०७६ मा कार्यपालिका सदस्य कुनै विषयगत समितिको संयोजक भएमा वडा अध्यक्ष सरह सुविधा पाउने व्यवस्था रहेको छ।पालिकाले विभिन्न ३ वटा समितिको संयोजकको रुपमा कार्यपालिका सदस्य बाहेकको पदाधिकारीलाई तोकी वडा अध्यक्ष सरह सुविधा दिएको पाईयो।ऐनमा तोकिएको भन्दा फरक व्यक्तिलाई सेवा सुविधा बढ्नेगरी जिम्मेवारी तोकी सुविधा भूक्तानि गरेकाले बढी भएको भूक्तानि सम्बन्धितबाट असुल भई बेरुजु खातामा दाखिला हुनुपर्दछ।रु	४३४,०००

पदाधिकारीको नाम	समितिको नाम	भूक्तानि भएको सुविधा	भूक्तानि हुनुपर्ने सुविधा	महिना	बढी भूक्तानि रकम
सूर्य बहादुर कार्की	सुशासन	२६०००	१०५००	९	१३९५००
जंग बहादुर के सी	लेखा	२६०००	१०५००	९	१३९५००
लिला बहादुर राना	विधायन	२६०००	१०५००	१०	१५५०००
जम्मा					४३४०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१८.३			**वडा सदस्यलाई सुविधा रकम बढी भूक्तानिः** लुम्बिनी प्रदेश सरकारले तयार गरेको पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७६ मा व्यवस्था भए बमोजिमको पदाधिकारीले आफ्नो कार्य समयावधिको तोकिएबमोजिमको सुविधा लिनु पर्दछ।पालिकाले पदाधिकारीको सेवा सुविधा भूक्तानि गरेका भौचर परीक्षण गर्दा कार्तिक, मंसिर र बैशाख महिनाको सुविधा भूक्तानि गर्दा वडा सदस्य लीला बहादुर रेश्मीलाई रु १०५०० भूक्तानि गर्नुपर्नेमा मासिक रु २६००० का दरले ३ महिनाको जम्मा रु ३१५०० भूक्तानि हुनुपर्नेमा रु ७८००० भूक्तानि भएकोले बढी भूक्तानि भएको रकम सम्बन्धितबाट असुल हुनुपर्दछ।रु	४६,५००
१८.४			**पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई सोधभर्ना–** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ बमोजिम प्रतिस्पर्धा सीमित नहुनेगरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।सोही नियमावलीको नियम १२३ को उपनियम ८ मा सेवा प्रदायक तथा आपूर्तिकर्तालाई पच्चीस हजार रुपयाँ भन्दा वढी रकम भुक्तानी गर्दा एकाउण्टपेयी चेक मार्फत गर्नुपर्ने उल्लेख छ । लेखापरीक्षणको क्रममा देहाय अनुसारका कारोवारहरुको परीक्षण गर्दा सेवा प्रदायक तथा आपूर्तिकर्ताको नाममा एकाउण्टपेयी चेक मार्फत भुक्तानी दिनुपर्नेमा पालिकाका अध्यक्ष उपाध्यक्ष तथा वडाका सचिव लगाएतका कर्मचारीहरुले सामान खरिद तथा अनुगमन गर्न जादाको गाडीभाडा आफैले भुक्तानी लिएको पाईयो । साथै भुक्तानी लिने पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुले आपुर्तकलाई रकम बुझाएको भरपाईहरु समेत संलग्न राखेको पाईएन । जसबाट एकातर्फ खरीद कार्यमा प्रतिपर्धा समिति हुन पुगेको छ भने अर्को तर्फ पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुले नै भुक्तानी लिनुपर्ने स्पष्ट कारण देखीदैन । अनुगमन गरी नियन्त्रण गर्नुपर्ने व्यक्तीले नै भुक्तानी लिने गरेको पाइयो । तसर्थ एकाउण्टपेयी चेक मार्फत सम्बन्धीत आपुर्तक वा सेवा प्रदायकको नाममा नै भुक्तानी गर्नुपर्दछ।परीक्षण गर्दा छनौटमा परेका केही भौचर यहा उल्लेख गरिएको छ।	

गो.भौ.	भुक्तानी लिने	विवरण	रकम रु
५१५	राम बहादुर कार्की	अतिथि सत्कार	३९०४५
५१९	राम बहादुर कार्की	गाडी भाडा	३९०००
१६१	श्यामकला राना	अर्घाखाची ट्रेडर्सको बिल	६२८००
३५९	हुम बहादुर कुँवर	कन्चन लुम्बिनी मल्टि बिजिनेसको बिल	६७०००
४१०	हुम बहादुर कुँवर	रँगरोगन गरेको खर्च	८३४६४
५३७	हुम बहादुर कुँवर	उत्सब फर्निचर एण्ड फर्निसिङ्गको बिल	६००००
४९१	किशोर पौडेल	नव ज्योतिको बिल	१०००००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१९			**महंगी भत्ता** सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको च.नं.२१७ मिति २०७४।०१।२५ को परिपत्र अनुसार करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुले महंगी भत्ता पाउने देखिदैन । पालिकाले उक्त व्यवस्था विपरित विभिन्न भौचर र मितिबाट पालिकामा कार्यरत करारका ४ जना कर्मचारीहरुलाई प्रति व्यक्ति प्रति महिना रु २००० का दरले जम्मा रु ९६००० महङ्गी भत्ता भूक्तानि दिएको छ । उक्त रकम सम्बन्धितबाट असुल हुनुपर्ने देखिएको छ। रु. **कर्मचारीको नाम** | **भत्ता रकम** | **महिना** | **जम्मा रकम** गणेश बहादुर ज्ञवाली | २००० | १२ | २४००० कमल कार्की | २००० | १२ | २४००० विरसिंह बराल | २००० | १२ | २४००० अम्मर बहादुर रायमाझी | २००० | १२ | २४००० जम्मा | | | ९६०००	९६,०००
२०			**प्रोत्साहन भत्ता** स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन, संचालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन तथा व्यवस्थापन सेवाको शर्त तथा सुबिधा सम्बन्धि अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ ।गाउँपालिकाले कार्यपालिकाको मिति २०७८।३।१० को बैठकको निर्णय नं ६ वाट प्राविधिक कर्मचारी (इन्जिनियर, सव इन्जिनियर र सहायक सव इन्जिनियर) लाई मासिक क्रमश रु ७०००, ६००० र ५५०० फिल्ड प्रोत्साहन भत्ता दिने निर्णय गरी ११ जना प्राविधिक कर्मचारीलाई रु ७४६००० प्रोत्साहन भत्तामा खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी विभिन्न १३ जना कर्मचारीलाई कार्यपालिकाबाट निर्णय गरी ३ महिनाको मासिक पारिश्रमिक बराबर हुनेगरी रु ६१४८५० खर्च लेखेको छ। पालिकाले आफ्नो पालिका भित्र कार्यरत अप्राविधिक तथा प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन रकम उपलव्ध गराउने(कार्यविधि सम्वन्धी) ऐन २०७५ तयार गरेको भएतापनि प्रोत्साहन भत्ता रकम वितरण मापदण्डका सुचक मापन गरी भत्ता वितरण गरेको छैन । स्थानीय तहले प्रोत्साहन भत्ता रकम वितरण मापदण्डका सुचक मापन गरी भत्ता वितरण गर्नुपर्दछ ।	
२१			**कृषि तथा पशु अनुदान कार्यक्रम** कार्यालयले कृषि अनुदान तर्फ विभिन्न खर्च शिर्षकबाट विभिन्न व्यक्ति, कृषि फर्मलाई अनुदान सहायता प्रदान गरेको छ। तर यस्तो अनुदान वितरणको कार्यविधि तयार नभएको, कृषक छनौटको आधार स्पष्ट नभएको, वडा कार्यालयको सिफारिश अनुसार पालिकाले कृषि अनुदान गर्ने गरेको देखिन्छ।लेखापरीक्षणको क्रममा छनौटमा परेको प्लाष्टिक टनेल वितरणको भरपाई परीक्षण गर्दा पालिकाले वितरण गरेको अनुदानको सही सदुपयोग भए-नभएको सम्बन्धमा पालिकाबाट अनुगमनमा जादा वडा नं ६ मा ३	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			वटा अनुदान वितरण भएकोमा अनुदान प्राप्त ३ जना व्यक्तिलेनै र वडा नं ३ मा ८ वटा वितरण भएकोमा ३ वटा प्रलाष्टिक टनेल नबनेको पाइएको खुल्न आएकाले पालिकाले प्रदान गरेको अन्य सबै अनुदानको सदुपयोग भएको छ भन्न सक्ने अवस्था रहेन। पालिकाले प्रदान गरेको अनुदानको अनुदान वितरण पश्चात पनि सही सदुपयोग भए नभएको अनुगमन गर्नुपर्दछ।	

सि नं	अनुदान कार्यक्रम	भूक्तानी रकम
१	मिनिटिलर वितरण	१४९९०००
२	कृषि विरुवा वितरण	३६६०००
३	कृषि विउ विजन वितरण	७६९०००
४	मौरि घार वितरण	२४४०००
५	कुटानिपिसानी मिल वितरण	२४७०००
६	प्लाष्टिक टनेल वितरण	२४८०००
७	सिमेन्ट पोखरी निर्माण	३०००००
८	घाँसको विउ वितरण	९९०००
९	माछा बंगुर लोकल कुखुरा पालन अनुदान	१८६२०००
१०	भकारो सुधार कार्यक्रम	१९२०००
११	बाख्रा खोर अनुदान	४८००००
१२	सहाकारी मार्फत दुध मासु र तरकारीमा अनुदान	९१६०००
१३	पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम	१०२०००
१४	मिल्क एनालाइजर वितरण	२५००००१
५	पशुपंक्षि अनुदान वितरण कार्यक्रम	३०००००

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>

	जम्मा	१०१२४००१

यसरी पालिकाले कृषि तथा पशु कार्यक्रम तर्फ विभिन्न कृषक तथा फर्महरुलाई जम्मा १ करोड रु.१ लाख २४ हजार अनुदान सहयोग प्रदान गरेको देखिन्छ। पालिकाले यस्तो अनुदान दिनुपूर्व कार्यविधि स्वीकृत गर्ने, सूचनामा सबै पक्षको पहुँच पुर्‍याउने र कार्यविधि अनुरुप उत्कृष्ट कृषक तथा फर्मलाई अनुदान प्रदान गरी अनुगमन, मूल्याङ्कन गरी कृषि तथा पशु अनुदानको सही सदुपयोग भए, नभएको सम्बन्धमा यकिन गर्नुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२२</td><td></td><td></td><td>

वडागत कृषि अनुदान

पालिकाको विभिन्न वडाहरुमा कृषिका लागि एउटा शीर्षकमा बजेट छुट्याउने र विभिन्न समयमा वडा समितिले निर्णय गरी अनुदानको कार्यविधि नबनाई अनुदान वितरणको प्रक्रिया समेतको ध्यान नदिई आफू अनुकूल कृषि कार्यक्रम तयार गरी बजेट खर्च गरेको पाईयो।जसले गर्दा बजेटको आबश्यकीय क्षेत्रमा खर्च भएकोमा विस्वस्त हुने अवस्था रहेन।पालिकाले कार्यक्रम पहिलेनै तयार गरी बजेट विनियोजन गर्ने र सोही बमोजिम खर्च गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्छ।विभिन्न वडामा एकमुट छट्याएको बजेटको आकार देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नं	बजेट शीर्षक	विनियोजित रकम
१	कृषि क्षेत्र र पशु क्षेत्र	४०००००
२	कृषि विकास र पशु विकास भेटेरिनरी	४०००००
३	कृषि तथा पशु विकास कार्यक्रम	५०००००
४	कृषि पकेट कार्यक्रम तथा अनुदान	७०००००
६	विउ विजन खरिद एवं वंगुर बाख्रा पाठापाठी वितरण कार्यक्रम	४०००००
७	कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यक्रम	५०००००
८	कृषि तथा पशुपंक्षी अनुदान कार्यक्रम	५०००००
	जम्मा	३४०००००

अनुदान वितरणको कार्यविधि बनाएर सोहो बमोजिम वितरण गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२३</td><td></td><td></td><td>**शिर्षक फरक पारी खर्च**</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>२३.१</td><td></td><td></td><td>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ अनुसार एक शिर्षकमा विनियोजन भएको रकम सोही शिर्षक र कार्यक्रममा खर्च गर्नुपर्दछ। तर कार्यालयले विभिन्न गो.भौ.बाट विनियोजित बजेट शिर्षकभन्दा फरक प्रकृतिको काममा समेत खर्च स्वीकृत गरेको देखिएको छ । पालिकाले करार तथा ज्यालादारीमा राखिएका कर्मचारीहरुलाई खर्च शीर्षक २११११ कर्मचारी पारिश्रमिकबाट खर्च लेखेको छ।करार कर्मचारीलाई करार सेवाबाट खर्च लेख्नुपर्दछ। अन्य उदाहरणका लागि केही भौचरहरु परीक्षण गरी राखिएको छ।
<table>
<tr><th>गो भौ नं</th><th>स्वीकृत शिर्षक</th><th>खर्च गरेको शिर्षक</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>४३५</td><td>सिप विकास तथा जनचेतना तालिम</td><td>बालविनिद आ वि</td><td>९८०००</td></tr>
<tr><td>५२८</td><td>महिला कार्यक्रम</td><td>भवन मर्मत</td><td>४९९००</td></tr>
<tr><td>६१७</td><td>विउ विजन खरिद</td><td>त्रिपाल खरिद</td><td>४९९९९</td></tr>
<tr><td>६८५</td><td>लोकसेवा आयोग तयारी कक्षा</td><td>शौचालय निर्माण</td><td>१४६०००</td></tr>
<tr><td>६९५</td><td>विभिन्न मेला</td><td>पशु सामाग्रि खरिद</td><td>३५०००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>३७८८९९</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२३.२</td><td></td><td></td><td>गो भौ नं ३७४ मिति ०७८।१२।१३ मा पलिकाले कालिका आ वि लाई विद्यालय रंगरोगनका लागि रु ५०००० भूक्तानि गरेको भनिएकोमा विद्यालयले विभिन्न ४ जना शिक्षक राखी तलब भत्ता भूक्तानि गरेको पाईयो।यसरी फरक शीर्षकमा गरिएको खर्च नियमसम्मत नभएको रु</td><td>५०,०००</td></tr>
<tr><td>२४</td><td></td><td></td><td>प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम
स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ९५ जनालाई ८९ दिनदेखि १०० दिनसम्म रोजगारी उपलव्ध गराई रु.५३,०८,९७७/- खर्च गरेको छ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृजना भएको देखिंदैन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२५</td><td></td><td></td><td>सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२५.१			**सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण खर्चः** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७५ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नविकरण, लगत कट्टाको तोकिएको मिति भित्रै ,परीचयपत्र अनिवार्य रुपमा नविकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नु पर्ने ,प्रत्येक बर्ष लाभग्राहीको अभिलेख अद्यावधिक गर्नु पर्ने, भत्ता वितरण बैंकमार्फत गर्नु पर्ने,सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नु पर्ने,केन्द्रीकृत सुचना प्रणालीमा प्रविस्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउंने सम्बन्धित निकायको हुने व्यबस्था छ ।सोही अनुसार पालिकाले देहायका विभिन्न बैंकबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरेको देखियो।वडाहरुलाई निकाशा भुक्तानी भएको रकम निम्नानुसार वितरण भइ कूल सामाजिक सुरक्षा भत्ता रु वितरण खर्च भएको देखियो।वडागत विबरण यस प्रकार रहेको छ ।	

वडा नं र बैक	प्रथम त्रैमासिक वितरण रकम	दोस्रो त्रैमासिक वितरण रकम	तेस्रो त्रैमासिक वितरण रकम	चौथो त्रैमासिक वितरण रकम	जम्मा वितरित रकम
नेपाल बैक(वडा नं १,२र ५)	८८७३१७२	८९९४३६९	९१४३०५१	९२०७५२७	३६२१८११९
सिटिजन बैक (वडा नं ३र ४)	१०८४३०४२	११२४२०७६	११४९५३६९	११७६४१९१	४५३४४६७८
ग्लोबल आई एम ई बैक(वडा नं ६,७ र ८)	७१८४४५६	७४०३९७८	७४५०७६६	७४३५१६२	२९४७४३६२
जम्मा					११११०३७१५९

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२५.२			सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७७ को अनुसुची १० मा स्थानीय तह र बैकबिच हुने संझौतापत्रको सि नं ९ मा सामाजिक सुरक्षा विशेष खाता संचालन गर्ने बैकले डोरमेन्ट खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण र माघ महिनाभित्र गाउँपालिकालाई दिनुपर्ने उल्लेख छ।बैकले निश्कृय खाताको विवरण तोकिएको अवधिमा पालिकालाई उपलब्ध गराएको देखिएन।गाउँपालिकाले समयमै यस्ता निश्कृय खाता र सो खाताहरुमा रहेको रकमहरुको विवरण बैकसंग माग गरी हिसाब मिलान गर्नुपर्ने देखिन्छ।	
२५.३			सामाजिक सुरक्षा नियमावली २०७६ को नियमा २२ बमोजिम सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सम्बन्धि राखेको अभिलेख सम्बन्धमा गाउँपालिका प्रमुखले नियमित अनुगमन तथा निरिक्षण गराउने साथै सार्वजिनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।पालिका प्रमुखले नियमित अनुगमन तथा निरिक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई गराएको नदेखिएकाले सो गराउनु पर्ने देखिन्छ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२५.४			पालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता नेपाल बैक, सिटिजन्स बैक र ग्लोबल आई एम ई बैकबाट वितरण गरेको पाईयो।ग्लोबल आई एम ई बैकबाट विभिन्न ४ त्रैमासिक रुपमा भत्ता वितरण गरी बाकी रहेको रकम पालिकामा फिर्ता गर्दा जम्मा ४ वटा त्रैमासिकमा रु १ लाख १ हजार ८ सय दश फिर्ता गर्नुपर्नेमा रु ९२००७ मात्र फिर्ता गरेको पाईयो। फिर्ता हुन बाकी रकम रु ९८०३ बेरुजु खातामा दाखिला हुनुपर्दछ।रु	९,८०३
२५.५			**प्रतिवेदनः** सामाजिक सुरक्षा नियमावली २०७६ को नियम २३(१)मा स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र वितरण गरिएको सामाजिक सुरक्षा भत्ताको चौमासिक तथा बार्षिक प्रतिवेदन अनुसूची ६ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी विभाग तथा प्रदेशको सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विषय हेर्ने निकायमा पठाउनु पर्ने उल्लेख छ ।उपनियम १ बमोजिम चौमासिक प्रतिवेदन पठाउंदा पहिलो चौमासिक प्रतिवेदन मंसिर ७ गतेभित्र दोस्रो चौमासिक प्रतिवेदन चैत ७ गतेभित्र र तेस्रो चौमासिक प्रतिवेदन तथा वार्षिक प्रतिवेदन अर्को आर्थिक बर्षको साउन १५ गतेभित्र विभागले तोके बमोजिम पठाउनु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएकोमा सो नियमको पालना भएको पाइएन। नियमले गरेको व्यवस्था पालनामा ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
२६			**सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम** सुरक्षित नागरीक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि २०७५ को वुदा नं ६ मा किस्ता वमोजिम गर्नुपर्ने कार्यप्रगति अनुदान उपलत्ब्ध गराएको मितिले ३ महिना भित्र नगरेमा लाभग्राहीवाट उक्त रकम स्थानीय तहले असुल उपर गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले लाभग्राहीलाइ उपलब्ध गराएको अनुदानको परीक्षण गर्दा आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा पहिलो किस्ता लिएका १८ जना र आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा पहिलो किस्ता लिएका १२ जना समेत ३० जनाले रु ३०००० का दरले पहिलो किस्ता लिएर तोकिएको समयसिमा सम्म समेत कार्य सम्पन्न गरेको नदेखिएकोले निज लाभग्राहिहरुको कार्य सम्पन्न गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु	९००,०००
२७			**लघु उद्यम विकास कार्यक्रम** लद्यु उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधिले प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा लागत रकमको ८० प्रतिशत पालिकाले व्यहोर्ने र २० प्रतिशत सम्वन्धित लाभग्रालीले व्यहोर्ने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले ढाका बुनाइ तालिम सञ्चालन गर्नका लागि तान ४ सेट रु ७६००० सारी तान १ थान रु ३३९०० तथा वेयरपिङ ड्रम १ थान रु ४५२०० गरी जम्मा रु १५५१०० मा खरिद गरी लाभग्राहिलाइ नै दिएको देखियो । यसरी कार्यविधिले २० प्रतिशत रकम सम्वन्धित लाभग्राहिले व्यहोर्नु पर्नेमा सो नव्यहोरेकोले २० प्रतिशतले हुने रकम रु ३१०२० असुल गरी दाखिलाको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु	३१,०२०
२८			**आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट कायम बेरुजुहरु** स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७७(२) मा स्थानीय तहले आफ्नो आय व्ययको आन्तरिक लेखा परीक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । साथै उक्त नियमको दफा ७७(३) मा आन्तरिक लेखापरीक्षणले औल्याएका कैफियत सम्वन्धित अधिकारीले अन्तिम लेखारीक्षण हुनु अगावै सम्परीक्षण गराउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षणका दौरान उठान गरेको कैफियतलाई अन्तिम लेखापरीक्षण गर्ने समयसम्म पनि कुनै कारबाही गरेको पाइएन । अत आन्तरिक लेखापरीक्षकले औल्याएको व्यहोरा फछ्यौंट भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु । आन्तरिक लेखापरीक्षणका क्रममा उठान भएका कैफियत निम्नानुसार रहेका छन् ।	१,८९९,४३८

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			बिल विजक विना भुक्तानी : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली 2077 नियम 39 बमोजिम रित पुगे नपुगेको चेक जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने ब्यवस्था रहेको छ। कार्यालयले तपशिलका योजनाहरुमा प्राविधिक ्इष्टिमेटमा उल्लेख भएबमोजिको ढुङ्गा रोयल्टी वापतको रकम रोयल्टी रसिद विना भुक्तानी गरेकोले उक्त रकम असुल गरि सम्बन्धित शिर्षकमा दाखिला गर्नुपर्ने। रु.61,278/-	

क्र. सं.	गो.भौ. नं.	बजेट शिर्षक	मिति	उपभोक्तासमितिको नाम	उपभोक्तासमिति अध्यक्षको नाम	असुल रोयल्टी रु.
1	34	गा.पा. पुँजिगत	2078/09/11	अमिले पँधेराघाटमोटरबाटो मर्मत उ.स.	गोमान सिंह कामी	2280
2	59	गा.पा. पुँजिगत	2078/09/13	गुराँसधारा सभाहल जानेमोटरबाटो आयोजना	सन्त बहादुर वि.सी.	2460
3	122	गा.पा. पुँजिगत	2078/10/17	सिर काउले मो.बा.	मेहर सिंह सतुङ्गे	2740
4	151	गा.पा. पुँजिगत	2078/11/02	ठाँटी बासडाँडा केतुकेडाँडाँ दुम्सी दुला मो.बा.	मन बहादुर थामी	1715
5	213	गा.पा. पुँजिगत	2078/11/18	कोलायचौर बजाति मो.बा.	शान्ती टण्डन	1085
6	259	गा.पा. पुँजिगत	2078/12/02	मोठ रहेजे नालिव्यवस्थापन	दुर्गा प्रसाद कँडेल	1385
7	358	गा.पा. पुँजिगत	2079/01/19	खुर्सानि सामुदायिकस्वास्थ्य ्इका्इ	पूर्ण बहादुर सोमै	1500
8	446	गा.पा. पुँजिगत	2079/03/20	छहरा कोलायचौर मो.बा.ढलान	कमल के.सी.	1275
9	447	गा.पा. पुँजिगत	2079/03/20	सोमादी कोकलधारामो.बा.	हुम बहादुर सोमै	16560
10	448	गा.पा. पुँजिगत	2079/03/20	जानकी प्रा.वि.ग्याविन निर्माण उ.स.	रुप बहादुर राना	4145
11	452	गा.पा. पुँजिगत	2079/03/21	सिस्ने मो.बा.	लक्ष्मी पोखरेल	3050
12	453	गा.पा. पुँजिगत	2079/03/21	गाउँघर क्लिनिक भवननिर्माण आयोजना उ.स.	ललिता बुढा	2865
13	454	गा.पा. पुँजिगत	2079/03/21	अमलाबास फेक डेडुमो.बा.	गिता वि.क.	5250
14	455	गा.पा. पुँजिगत	2079/03/22	साउने तल्लो टोल पानीटंकी निर्माण उ.स.	रोशन गरम्जा	1638
15	21	प्रदेश पुँजिगत	2079/03/09	साउने खेलकुद ट्रष्टनिर्माण	टिका बहादुर रेश्मी	1390

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

16	36	प्रदेश पुँजिगत	2078/03/25	अर्धइ गुरधौलीफोक्केआँप ठूला खाल्दुक मो.बा.	ज्ञान प्रसाद भण्डारी	11940
						61278

प्राविधिक विल र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन : प्राविधिकले पेश गर्ने कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनमा सम्झौता मिति, कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति तथा कार्य सम्पन्न भएको मिति सम्बन्धमा प्रष्ट उल्लेख भएको पार्इएन जसले गर्दा सम्झौता बमोजिम समयमै कार्य सम्पन्न भयो भएन एकीन हुन सकिएन।

कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख : सार्वजनिक खरिद नियमावली 2064 को नियम 10 (7) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको 4% मा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेश गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति 2070/01/15 को निर्णय अनुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको 2% र अन्य सानातिना खर्च 2% नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ। कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट 4% का दरले विलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ। कार्यालयले आ.व.2078/79 मा कन्टीजेन्सी बापत कट्टी गरेको रकमको कार्यक्रमगत कन्टिजेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा सो गरेको पार्इएन।

दोहोरो भुक्तानी : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली 2077 नियम 39 बमोजिम रित पुगे नपुगेको चेक जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने ब्यवस्था रहेको छ। गाउँपालिकाले वास कार्यक्रम योजना निर्माण शीर्षकबाट वास योजना निर्माण तथा अध्यावधिक कार्यका लागि नब किरण नेपाल सँग कार्य सम्झौता गरि गा.पा. चालु गो.भौ.नं. 774 बाट रु.489,870/- भुक्तानी गरेको छ। त्यस्तै गाउँपालिकाको चालु तर्फ गो.भौ.नं.797 बाट स्वास्थ्य विविध पोषण कार्यक्र र कर्मचारीको बैठक भत्ता शिर्षकबाट वास योजना निर्माण सम्बन्धि विभिन्न कामका लागि भनि रु.68750/- दिपक भट्टरार्इको नाममा भुक्तानी भएको देखिन्छ। यसरि एउटै कामका लागि भएको दोहोरो भुक्तानि असुल गर्नुपर्दछ। रु.68750/-

थप आर्थिक कार्यभार :लघु उद्यम विकाश कार्यक्रम अन्तर्गत फोटोसप सिप विकास तालिमका लागि कार्यालयले 1 जना सहभागिका लागि 45 दिने फोटोसप तालिम खर्च भनि रु.51,150/- गो.भौ.नं.94 बाट मिति 2078/12/02 मा भुक्तानि दिएको छ। अत एक जना सहभागिका लागि उक्त भुक्तानी अस्वभाविक देखिएकोले कार्यालयलार्इ थप आर्थिक कार्यभार हुने गरी दिएको भुक्तानी नियम संगत देखिएन। रु.51,150/-

सार्वजनिक खरिद नियमावली विपरित खरिद :सार्वजिनक खरिद नियमावली, 2064 को नियम 84 मा सार्वजनिक निकायले वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम र खरिद योजना अनुसार बीस लाख सम्म लागत अनुमान भएको मालसामान खरिद गर्दा सिलबन्दी दरभाउपत्र द्वारा खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।
कार्यालयले आर्थिक वर्ष 2078/79 मा वार्षिक खरिद योजना तयार गरि सिलबन्दी दरभाउपत्र सम्बन्धि व्यवस्था द्वारा खरिद गर्नुपर्नेमा सो नगरि कोटेसन विधिद्वारा टुक्रे खरिद गरेका देहायका खरिद प्रक्रिया नियमसंगत देखिएन। रु. **874460**

<u>आयुर्वेद औषधी खरिद</u>

गो.भौ.नं.	मिति	सप्लायर्स	खरिद विधि	खरिद रकम	कैफियत
33	2078/07/				

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	16	नरोत्तम आयुर्वेद डिष्ट्रिव्युटर्स	कोटेसन मार्फत	रु.399750	नियमावली संसोधन हुनुपुर्व नै पाँच लाख भन्दा माथिको मालसामान टुक्रे विधि द्वारा खरिद भएको।
34	2078/07/16	जनता आयुर्वेद भवन	सोझै खरिद	रु.50000	
35	2078/07/16	जनता आयुर्वेद भवन	सोझै खरिद	रु.75000	
229	2079/03/19	सिद्धि गणेश आयुर्वेद	कोटेसन मार्फत	रु.300000	
231	2079/03/19	रुपन्देही सर्जिकल सप्लायर्स	सोझै खरिद	रु.49710	
जम्मा				**रु.874460**	

पेश्की बाँकीको विवरण : सार्वजनिक खरिद नियमावली 2064 को नियम 113(५) अनुसार पेश्की फछ्र्योट हुनुपर्दछ। पालिकाले तपसिल बमोजिमका निर्माण व्यवशायी तथा कर्मचारीहरुला्इ दिएको पेश्की फछ्र्योट हुन बाँकी रहेको हुँदा म्याद नाघेको पेश्की तोकिएको समयमा फछ्र्योट नभएकोले पेश्की रकम फछ्र्योट गर्नुपर्ने रु.843800/-

गो.भौ.नं.	**पेश्की लिएको मिति**	**पेश्की लिने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनिको नाम**	**पेश्कीको विवरण**	**म्याद ननाघेको रु.**	**म्याद नाघेको रु.**
गा.पा. पुँजिगत /444	2079/03/20	दर्शन कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	छहरा-तानसिंगल सातमुरे कालोपत्रे मो.बा.	3490000	
गा.पा. चालु /444	2079/01/07	पाल्पा लायन्स लाकौल आँखा अस्पताल	आँखा अस्पताल सञ्चालन		218800
संघीय चालु /118	2079/01/06	रिता घर्ति क्षेत्री (कर्मचारी)	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाको रिफ्रेसर तालिम		175000
संघीय चालु	2079/03/22	नारायण मल्ल (कर्मचारी)	स्थानीय तहबाट सुचना संकलन		400000

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			(continued nested table below)	

/263					
गा.पा. चालु /786	2079/03/23	अम्मर बहादुर रायमाझी (कर्मचारी)	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर सञ्चालन खर्च		50000
जम्मा रु.				**3490000**	**843800**

अधुरा योजनाहरु :

उपशीर्षक	गो. भौ. नं.	मिति	आयोजनाको नाम	निर्माण व्यवशायीको नाम	सम्झौता रकम	कार्य सम्पादनको अवस्था
प्रदेश	484	2079/03/24	भालुखान कुसुनेचौर वडा भवन फेज-2	रिजन निर्माण सेवा	2463886.63	पहिलो रनिङ विल मार्फत रु.420242/- भुक्तानी भएको छ।
संघीय	42	2079/03/25	नेपाने लिफ्ट खानेपानी आयोजना	भैरव निर्माण सेवा	4053464.64	पहिलो रनिङ विल मार्फत रु.2382348/- भुक्तानी भएको छ।
गा.पा.	480	2079/03/24	मुझुङ्ग स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	मुझुङ्ग स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण उ.स.	6220234.51	पहिलो रनिङ विल मार्फत रु.3290345/- भुक्तानी भएको छ।